

Neuvottelukunta
Jarmo Lehtinen

1.4.2010

SÄTEILYTURVAKESKUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika Maanantai 29.3.2010

Paikka STUKin saunakabinetti

Läsnä Osmo Soininvaara (pj.), Hannu Kuikka, Merja Kuusisto, Mauno Paavola, Osmo Tervonen, Terttu Vartiainen. STUKista: Jukka Laaksonen, Sisko Salomaa, Jarmo Lehtinen (siht.).

1. Valtion tuottavuusohjelman vaikutus STUKin strategiaan

Valtion tuottavuusohjelma asettaa STUKille suuria haasteita, jos se toteutuu suunnitellulla tavalla. Pääjohtaja Jukka Laaksonen selvitti neuvottelukunnalle tuottavuusohjelman vaikutuksia STUKin strategian näkökulmasta.

Laaksosen mukaan STUK pyrkii tuottavuusohjelman luomassa vaikeassa tilanteessa aina noudattamaan lakia, hoitamaan varsinaiset tehtävänsä ja varmistamaan sen, että talous on sellaisessa kunnossa, että varsinaisten tehtävien hoitaminen ei ole uhattuna.

Ministeriön ohjeita ja yleisiä poliittisia linjanvetoja STUK pyrkii noudattamaan mahdollisuuksien mukaan, mutta siten, että tärkeät lakeihin perustuvat turvallisuustehtävät eivät vaarannu.

Tuottavuusohjelman mukaan STUK joutuisi pienentämään budjettirahoitteista henkilökuntaansa 2005 tasosta kahdessa osassa siten, että ensin pitää vähentää 24 henkilöä viimeistään vuoteen 2011 mennessä ja 30 henkilöä viimeistään vuoteen 2014 mennessä.

Tuottavuusohjelmaa on STUKin osalta täsmennetty siten, että väen vähentämistarve koskee vain budjettirahoituksella tehtäviä henkilötyövuosia. Näin ollen STUK voi rekrytoida esteettä henkilöt, joita tarvitaan Suomen laajenevan ydinvoimasektorin valvontaan. Esimerkiksi ydinturvallisuusosastolle on muutamassa vuodessa jouduttu palkkaamaan 45 uutta työntekijää Olkiluoto kolmosen rakennustyömaan ja uusien ydinvoimalaitoshankkeiden takia.

Tuottavuusohjelmaan tehty täsmennys ei kuitenkaan suuresti helpota STUKin tilannetta, jos samalla henkilöstön pienennystarve budjettirahoitteisissa toiminnoissa pysyy ennallaan. Toiminnan kasvu ydinvoiman valvonnassa ei anna mahdollisuuksia hallintohenkilöstön vähentämiseen. EU-yhteistyö, muu kansainvälinen turvallisuusyhteistyö, kansainvälisiin sopimuksiin liittyvä yhteistyö, säteilyonnettomuuksiin varautuminen ja säteilyturvallisuutta palveleva tutkimus sekä viestintä pitää hoitaa budjettirahoituksella.

Ensimmäinen henkilöstön vähentämistavoite on toteutumassa osittain ulkoistuksilla ja osittain järjestelyin, joilla budjettirahoitteisia työtunteja siirryt tukitoimintojen kustannusten vyörytyksessä maksullisiin töihin.

Sen sijaan toisen henkilöstön vähentämistavoitteen saavuttaminen on Laaksosen mukaan erittäin vaikeaa eikä sitä pystytä tekemään heikentämättä STUKin turvallisuustyön laatua.

Neuvottelukunta
Jarmo Lehtinen

Tavoitteen saavuttaminen johtaisi siihen, että jouduttaisiin tinkimään yhteiskunnan STUKille asettamista odotuksista. STUKin toimintaa säätelevät lait ja asetukset sekä kansainväliset sopimukset ja kansainvälinen säteilyturvallisuusyhteistyö edellyttävät sitä, että maassa toimii riittävät resurssit omaava viranomaisen.

Tässä tilanteessa liikkumavara STUKilla on varsin pieni. Laaksonen kävi esityksessään läpi STUKin strategian siitä näkökulmasta, mitä toimintoja pitäisi vähentää, jos henkilöstövähennykset joudutaan toteuttamaan. Johtopäätös on, että nykymuotoinen strategia jouduttaisiin tällaisessa tapauksessa uudistamaan eikä STUK pystyisi toteuttamaan niitä tehtäviä, mitä sille on annettu.

Neuvottelukunta totesi, että STUK ei kohtaa yksinään tuottavuusohjelman haasteita, vaan kyseessä on koko valtiovaltaa koskeva hanke, jonka järkevästä toteutuksesta pitäisi vielä voida keskustella. Neuvottelukunta totesi myös, että tuottavuusohjelmaan on tehty rajaus, jonka mukaan nuppiluvun vähennyskiintiöt eivät koske budjettirahoituksen ulkopuolisia toimintoja.

STUKin osalta pitäisi huomioida se, että henkilökunnan määrää on ollut ja on jatkossakin pakko kasvattaa budjetin ulkopuolelta rahoitettavissa toiminnoissa, koska Suomessa ydinvoimasektorin valvominen vaatii lisäresursseja. Tämä seikka tuo paineita ylläpitää henkilöstöä myös budjettirahoitteisissa tehtävissä, ja se pitäisi ottaa huomioon STUKin henkilöstön vähennystavoitteita määrättäessä.

Neuvottelukunta näki tarpeelliseksi yrittää vaikuttaa päättäviin tahoihin, jotta tuottavuusohjelman vaatimiin henkilöstövähennystarpeisiin saataisiin STUKin kohdalle muutoksia.

2. Ajankohtaisia asioita STUKin toimialalta

Talvivaaran kaivos

Sotkamossa sijaitseva Talvivaaran nikkeli-, sinkki- ja kuparikaivos on ilmoittanut pyrkivänsä ottamaan kiviaineksesta talteen myös uraania. Tämä tekisi Talvivaarasta Euroopan suurimman uraanikaivoksen, vaikka uraani on kaivoksen sivutuote.

Jukka Laaksonen totesi, että muut uraanikaivoshankkeet Suomessa näyttävät hiipuvan. Talvivaara tarvitsee uraanin talteenoton käynnistämiseksi asianmukaiset luvat, joiden saaminen vie todennäköisesti vähintään vuoden.

Todettiin, että säteilyturvallisuuden kannalta Talvivaaran hanke vaikuttaa asianmukaiselta. Uraanin talteenotto Talvivaarassa ei aiheuta erityisiä ympäristöhaittoja, kun uraani on joka tapauksessa kaivettu maasta muun kaivostoiminnan yhteydessä. Ilman talteenottoa se palautettaisiin takaisin maaperään muun kaivosjätteen mukana.

Neuvottelukunta
Jarmo Lehtinen

Pohjoismainen solariumkannanotto

Pohjoismaiset säteilyturvallisuusviranomaiset (lukuun ottamatta Tanskaa) antoivat marraskuussa 2009 kannanoton, jonka mukaan solariumien käyttö pitäisi kieltää alle 18-vuotiailta. Islanti on vienyt tämän suosituksen lainsäädäntöönsä. Suomessa STUK valmistelee yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa kiellon toteuttamista Suomessa. Neuvottelukunta tuki ajatusta solariumin käytön kieltämisestä alaikäisiltä.